

“ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ”

Ректори Муассисаи давлатии таълимии
“Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи
академик Б. Ғафуров” доктори илмҳои
таърих, профессор

Усмонзода Аюб Ислом.

28.06.2022с.

ХУЛОСАИ

ШУРОИ ОЛИМОНИ ФАКУЛТЕТИ ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА ПЕДАГОГИКАИ МАХСУСИ МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ ТАЪЛИМИИ “ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ХУЧАНД БА НОМИ АКАДЕМИК БОБОЧОН ҒАФУРОВ”

Диссертатсияи номзоди Дадобоева Муслима Бахтиёровна дар мавзӯи «Асосҳои педагогии ҷаҳолнокии ҷаҳолияти маърифатии хонандагон тибқи муносибати аксиологӣ дар раванди таълим (дар асоси маводи фанҳои биологӣ)» дар кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” ба анҷом расидааст.

Дар давраи омодагӣ ба таълифи диссертатсия Дадобоева М.Б. ба сифати муаллимаи кафедраи ботаника ва физиологияи растаниҳои факултети биология ва химия ва унвонҷӯи кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” ҷаҳолият бурдааст.

Дадобоева М.Б. соли 2015 факултети биология ва химияи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров”-ро бо ихтисоси муаллимаи фанни биология хатм намудааст.

Шаҳодатнома дар бораи супоридани имтиҳонҳои номзадӣ ба Дадобоева М.Б. аз ҷониби Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи

давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” соли 2022 дода шудааст.

Ба сифати роҳбари илмии унвончӯ Шаропов Шавкатҷон Ахмадович-доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” тайин шудааст.

Диссертатсияи номзодии Дадобоева Муслима Бахтиёрвна дар ҷаласи васеи кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” (суратҷаласаи №9 аз 4 майи соли 2022) баррасӣ ва ба ҳимоя тавсия шудааст.

Диссертатсияи Дадобоева М.Б. дар ҷаласаи васеи шурои олимони факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” бо иштироки муқарризи ҳолис Нематов П.С.- номзоди илмҳои педагогӣ, дотсент ва Вализода Ш.- номзоди илмҳои педагогӣ муҳокима гардид.

Аз рӯи маърузаи унвончӯ, суолу ҷавоб, гузоришоти муқарризи ҳолис ва муҳокимаи диссертатсия чунин натиҷагирӣ карда шуд:

Дар замони муосир рақобатпазир гардонидани мутахассисон ва дар сатҳи талаботи бозори меҳнат ва хизматрасониҳои таълимӣ омода намудани онҳо яке аз масъалаҳои мубрами низоми маориф ба ҳисоб меравад, ки дар ин самт ҳиссаи муассисаҳои таҳсилоти олии мақоми муҳим дорад. Имруз низоми муносибатҳои нави дар муҳити иҷтимоию сиёсӣ ва фарҳангии ҷомеаи муосир ба вучудодада бо тамоми мубрамият талаботи сифатан навро дар назди муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат ба миён мегузорад.

Бо назардошти аҳамияти ин муаммо ва тақвият бахшидан ба нерӯи зеҳнии ҷомеа Ҳукумати мамлакат солҳои 2020-2040-ро бистсолаи омӯзиши илмҳои табиӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф эълон намуда, инчунин, ҷиҳати амалисозии ин иқдом доир ба гузаронидани

озмуни ҳарсолаи “Илм - фурӯғи маърифат” қарор қабул кард. Ҳадафи асосӣ аз иқдоми зикршуда ташаккул додани ҷаҳонбинии илмии ҷомеа, рушди фаъолнокии раванди маърифатии хонандагон тибқи муносибати аксиологӣ дар раванди таълим ва тафаккури техникӣ, пайванди илм бо истехсолот ва хусусан, ҷалб намудани ҷавонон ба ихтироъкорӣ ва навоарӣ ба шумор меравад.

Аз ин рӯ, шарти муҳимтарини фароҳам овардани асосу ангезаҳои хонандагон ба азхудкунии маҷмӯи зарурии донишҳои биологӣ, рушди фаъолнокии раванди маърифатии онҳо мебошад.

Ҳадафи аслии таҳқиқотро аз ҷиҳати назариявӣ асоснок намудан ва коркарди технологияи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ ташкил медиҳад.

Барои ҳалли мақсади мавзӯи таҳқиқот вазифаҳои зерини таҳқиқот муайян карда шудаанд:

1. Амалӣ намудани таҳлили таърихӣ-педагогии мафҳумҳои «фаъолияти маърифатӣ», «фаъолнокии фаъолияти маърифатӣ».

2. Таҳлили адабиёти психологию педагогӣ ва методӣ оид ба муаммои таҳқиқот.

3. Коркарди амсилаи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ.

4. Асоснок намудани шартҳои педагогие, ки барои фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ мусоидат мекунанд.

5. Коркарди технологияи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ.

6. Тарқиқ озмоиш санҷидани самаранокии амсилаи пешниҳодшудаи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ.

Навгони илмий таҳқиқот дар нуктаҳои зерин ифода ёфтаанд:

- мафҳумҳои «фаъолияти маърифатӣ», «фаъолнокии фаъолияти маърифатӣ» дақиқ гардида, аз ҷиҳати мундариҷа пурра гардидаанд;

- амсилаи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ коркард шудааст;

- гурӯҳҳои асосии тарзу воситаҳои фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ муқаррар гардидаанд;

- шартҳои педагогӣ асоснок шудаанд, ки ба фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ мусоидат мекунад;

- имконияти педагогӣ ва меъёрҳои муқаррар шудаанд, ки ба самаранокии амсилаи пешниҳодшудаи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ мусоидат мекунад.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот аз он иборат аст, ки дар таҳқиқот моҳияти фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ дақиқ гардида, асосҳои назариявии он ошкор шуданд, ҳамбастагии байни фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ ва инкишофи соҳаи арзишӣ-ангезишии шахсияти мактаббача муқаррар гардид, ки ҳамаи ин барои тасаввуроти назариявии васеътар оид ба фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ замина фароҳам овард; маҷмӯи мувофиқи шартҳои педагогӣ пешниҳод ва асоснок шуд, ки маҳсулнокии фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагонро дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ таъмин менамоянд, ки барои коркарди назария ва методикаи таълими фанҳои биологӣ дар мактаб муҳим аст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар нуктаҳои зерин ифода меёбад:

- амсилаи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ коркард ва ҷорӣ гардид;

- таъсири технологияҳои педагогӣ ба фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ аз санҷиш гузаронида шуд;

- тавсияҳои методӣ оид ба фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ мурағаб гардида, интишор ёфтанд;

- анкета ва тестҳои таҳия ва санҷида шуданд, ки барои баҳодиҳии сатҳи фаъолнокии фаъолияти маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанҳои биологӣ бо воситаҳои дидгоҳи аксиологӣ имкон медиҳанд.

Мавзӯи таҳқиқоти илмии Дадобоева М.Б. як қисмати муҳими нақшаи илмӣ-тадқиқотии кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” буда, дар Шӯрои Ҳамоҳангсозии таҳқиқотҳои илмӣ дар соҳаи илмҳои педагогикаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

Фарҳанги мутаносиби унвонҷӯ имконият додааст, ки ӯ тибқи шиносномаи ихтисоси 13.00.01-педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) дастгоҳи илмии диссертатсияро таҳия намояд, ки он мавқеи дурусти муаллифро нисбати коркарди концепсияи рисола, хусусиятҳои амалигардӣ ва асоснокии натиҷаҳоро инъикос менамояд.

Диссертатсия аз тарафи муаллиф мустақилона, дар заминаи омӯзиш ва таҳлили амиқи асарҳои фалсафӣ, равоншиносӣ, педагогӣ, барномаҳои таълимӣ ва инчунин таҳқиқи Ҳамаҷониба ва ҷамъбасти таҷрибаи педагогикаи муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон гардидааст.

Дар диссертатсия ғояҳои назариявӣ ва методологӣ, натиҷаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои пешниҳодгардида ба муқаррароти фалсафӣ дар бораи моҳияти шахсият, робитаи диалектикий раванди маърифат ва фаъолияти фаълони инсон дар инкишофи фаълнокии раванди маърифатии хонандагон; таълимот оид ба моҳияти психологӣ шавқи маърифатӣ, нақши пешбари фаъолият дар ташаккули шахсият; муқаррарот дар бораи ягонагии диалектикий назария ва амалия; концепсияҳои психологию педагогӣ оид ба маҳорати методи омӯзгор асос меёбанд.

Саҳми шахсии муаллифи рисола дар бобати муайян сохтани тамоми марҳалаҳои таҳқиқот: банақшагирӣ, интиҳоб ва асоснок намудани мавзӯ, таҳияи сохтори диссертатсия, муайян кардани ҳадаф, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, ҷустуҷӯӣ ва дарёфти адабиёти зарурӣ оид ба мавзӯи таҳқиқот, ҷамъоварӣ ва муназзам намудани маълумоти озмоишӣ ва коркарди онҳо, таҳлили натиҷаҳои коркарди маълумоти озмоишӣ, омода ва интишор кардани мақолаҳои илмӣ, иштирок дар ҳамоишҳои илмӣ, ҷамъбасти натиҷаҳои таҳқиқот ва навиштани диссертатсия инъикос меёбад.

Боэътимодӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот бо методологияи илмӣ, низоми методҳо ва методикаҳои, ки ҳамдигарро пурра мекунанд, тариқи мувофиқатсозии интиҳоб ва тавсифҳо, санҷидани методикаҳои озмоишӣ дар амалияи фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, коркарди омории маълумоти эмперикӣ таъмин гардидааст.

Хулоса ва тавсияҳои педагогӣ дар диссертатсия пешниҳод гардида, арзиши баланди илмӣ дошта дар раванди фаъолияти педагогӣ муаллиф ба сифати омӯзгори донишгоҳ амалӣ гардидааст ва натиҷаҳои он дар ҷаласаҳои кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Гафуров», дар семинару конференсияҳои илмӣ-амалии сатҳи байналхалқӣ ва ҷумҳуриявӣ (2018-2022) баррасӣ ва муҳокима шудаанд. Татбиқи хулоса ва натиҷаҳои таҳқиқот дар амалияи омодагии омӯзгорони оянда ба рушди фаълнокии

раванди маърифатии мактаббачагон тавассути маҷмӯи мақолаҳои интишорёфта, хондани лексияҳо ва гузаронидани машғулияти амалӣ дар донишгоҳ, роҳбарӣ ба таҷрибаи педагогии донишчӯён сурат гирифтааст.

Мақолаҳои илмӣ ва илмӣ-методии нашршудаи муаллиф, автореферати диссертатсия мундариҷаи асосии рисолаи илмиро инъикос мекунанд.

Матлабҳои асосӣ, натиҷаҳо ва хулосаҳои тадқиқот дар 9 мақолаҳои муаллиф, аз ҷумла дар 6 мақолаҳои илмӣ дар нашрияҳои бонуфузи тақризии ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шуда инъикос ёфтаанд.

Кори диссертатсионии Дадобоева М.Б. дар мавзӯи «Асосҳои педагогии ғаълонокии ғаълолияти маърифатии хонандагон тибқи муносибати аксиологӣ дар раванди таълим (дар асоси маводи ғанҳои биологӣ)», рисолаи ба анҷом расидаи тахассусӣ буда, дар сатҳи зарурии илмӣ-назариявӣ омода шудааст ва ба талаботу меъёрҳои Низомномаи «Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти №267 тасдиқ шудааст, пурра ҷавобгӯ аст.

Шурои олимон дар асоси музокираи ҷаласа ва тақризҳои мусбати муқарризони холис Нематов Парвиз Сатторович – номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, ва Вализода Шоирахон – номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбӣ диссертатсияи Дадобоева Муслима Бахтиёровна дар мавзӯи «Асосҳои педагогии ғаълонокии ғаълолияти маърифатии хонандагон тибқи муносибати аксиологӣ дар раванди таълим (дар асоси маводи ғанҳои биологӣ)», кори тахассусии анҷомёфта шуморида, онро барои ҳимоя аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) ба шурои диссертатсионии 6D.ҚОА-026-и назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров» пешниҳод менамояд.

Хулоса дар чаласаи васеи шурои олимони факултети тахсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” муҳокима ва қабул гардид.

Иштирок доштанд: 15 нафар аъзои шурои олимон.

Натиҷаи овоздиҳӣ: “тарафдор” –15 нафар, “муқобил” – нест, “бетараф” –нест. Қарори №11 аз 25.06.2022с.

Раиси мачлис,

номзади илмҳои педагогӣ, дотсент,
раиси шурои олимони факултети тахсилоти
ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси МДТ “ДДХ
ба номи акад.Б.Ғафуров”

С.М.Рабиев

Муқарризон:

номзади илмҳои педагогӣ
номзади илмҳои педагогӣ

П.С. Нематов

Ш.Вализода

Котиби илмӣи шуро

Д.З.Раҳмонова

Имзои С.М.Рабиев, П.С.Нематов, Ш.Вализода ва Д.З.Раҳмоноваро тасдиқ мекунам.

Сардори РК ва ҚМ МДТ “ДДХ ба номи акад.Б.Ғафуров”

Наврузов Э.М.

Маълумот барои тамос: 735700. Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хуҷанд, к.Мавлонбеков- 1.тел. (+992)926443160. вебсайт: www.hgu.tj